

**Силабус навчальної дисципліни
«Філософія та соціологія освіти»**

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітня програма: Управління закладом освіти

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Курс: II

Семестр: 3

Факультет	Історичний факультет
Кафедра	Соціальних і правових дисциплін
Викладач	ПІБ: Бержанір Анатолій Леонідович Посада: доцент кафедри соціальних і правових дисциплін E-mail: a.berzhanir@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=5624
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4/120 год.
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (20 год.), практичні (20 год.), самостійна робота (70 год.), індивідуальні завдання (10 год.) Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (6 год.), самостійна робота (100 год.), індивідуальні завдання (10 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність передбачає виконання і дотримання положень й понять передбачених ст. 42 „Академічна доброчесність” ЗУ „Про освіту” та відповідних вимог ЗУ „Про вищу освіту”. Зокрема відповідно п.2 ч.3 ст.32 ЗУ „Про вищу освіту” керуємося Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, затвердженого на засіданні вченої ради університету протоколом №4 від 28.11.2017 (URL: https://udpu.edu.ua/documents/doc/Якість освіти/Академічна доброчесність/Кодекс академічної доброчесності/Кодекс академічної доброчесності.pdf) Відвідування занять є обов’язковим для здобувачів вищої освіти (за відсутності поважних причин). Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти передбачає його творчу та новаторську діяльність під час вивчення даної дисципліни, якщо інше не регламентовано спеціальними правилами та алгоритмами.
Що будемо вивчати?	Надати здобувачам знання про особливості предметної ідентифікації філософії освіти та актуальні проблеми, що досліджуються нею; сприяти розвитку критичного, креативного та рефлексивного мислення здобувачів; формувати методологічну компетентність здобувачів; розкрити роль і місце освіти в соціальному розвитку суспільства, шляху включення молоді у соціальне управління та самоврядування; формувати у здобувачів науковий підхід до вивчення закономірностей становлення, розвитку й функціонування системи освіти та її елементів; генерувати знання про соціологію освіти як спеціальну

	соціологічну теорію і її місце у системі соціологічного знання та інших соціальних наук; сформувані розуміння основних глобальних тенденцій у розвитку освіти та причин її кризи; продукувати уміння аналізувати проблеми вітчизняної системи освіти та напрями її реформування; забезпечити навички роботи із соціологічним інструментарієм і можливостями його застосування для вивчення проблем освітньої сфери та використання у педагогічній роботі.
Чому це треба вивчати?	Здобуття здобувачами на теоретико-методологічному рівні знань про сферу освіти, формування філософського розуміння ідеї освіти як соціокультурного феномену та вироблення їх власної світоглядної концепції освіти; формування знань про роль освіти в суспільстві, взаємозв'язку освіти з іншими підсистемами суспільства, механізми взаємовпливу соціальної та педагогічної систем.
Яких результатів можна досягнути?	Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, аналітичного мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення і контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу. Демонструвати навички наукової комунікації, представляти науковій спільноті та громадськості у сфері менеджменту результати освітньо-наукової діяльності. Здійснювати системний аналіз та узагальнення результатів наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань у галузі менеджменту.
Як можна використати набуті знання та уміння	Компетентності, якими повинен володіти здобувач: Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі освіти на засадах управління та адміністрування. Здатність до реалізації інновацій для інтеграції теорії і практики, розв'язання суспільно значущих освітньо-педагогічних проблем. Здатність здійснювати наукові дослідження з питань освітньої політики та інновацій в освіті. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.
Зміст дисципліни	Філософія освіти в системі філософського знання. Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти. Філософські основи формування ціннісно-цільових пріоритетів освіти. Філософські засади педагогічних технологій. Філософсько-методологічні засади управління системою сучасної освіти.

	Соціологія освіти як спеціальна соціологічна теорія. Взаємодія освіти і культури у соціологічному вимірі. Соціологічний аналіз освіти як соціального інституту. Емпіричні соціологічні дослідження освіти. Сутність сучасного етапу модернізації освіти.
Обов'язкові завдання	Засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи.
Міждисциплінарні зв'язки	ОК 02 Теорія і методика науково-дослідницької роботи ОК 05 Менеджмент в освіті ОК 13 Педагогічна етика та партнерство в закладі освіти ОК 14 Управління якістю в закладі освіти
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Городняк І. В. Соціологія освіти : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 265 с. 2. Курс лекцій із соціології освіти : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти. 4-е вид., перероб. і дод. / за заг. ред. К. В. Астахової. Харків : Вид-во НУА, 2021. 300 с. 3. Пономарьов О. С., Костира І. В. Практикум з філософії освіти : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 104 с. 4. Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / ред. Р. О. Додонов, Л. І. Мозговий. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 512 с. 5. Філософія освіти і науки : навч. посіб. / І. С. Алексейчук та ін. ; відп. ред.: І. С. Алексейчук, Л. І. Мозговий. Слов'янськ : Вид-во Маторіна Б. І., 2019. 365 с. 6. Філософія освіти : навч. посіб. / за ред. В. П. Андрущенко та ін. Київ : Вид. НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. 348 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. П., Хамітов Н. В. Філософська освіта і наука як каталізатор цивілізаційного проекту України. <i>Вища освіта України</i>. 2017. № 2. С. 5–17. 2. Губерський Л. Філософія і освіта: зустріч перспектив. <i>Філософська думка</i>. 2013. № 5. С. 6–13. 3. Кірик Т. Філософія освіти про гуманізм, неогуманізм, ноогуманізм у вищій школі України – ХХІ. <i>Вища освіта України</i>. 2017. № 2. С. 32–37. 4. Кравцов Ю. С. Онтологічна природа «освітньої реальності» в контексті філософського дискурсу якості освіти. <i>Грані</i>. 2017. № 6. С. 53–67. 5. Кравченко Т. О. Філософія освіти : навч.-метод. рекомендації для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студентів. Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. 92 с. 6. Мінц М. О., Олійник А. І. Соціологія освіти: інноваційні процеси. <i>Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили</i>. 2013. Вип. 199. Т. 211. С. 72–75. 7. Опанасюк Ю. Філософія інформаційної освіти. <i>Вища освіта України</i>. 2017. № 1. С. 37–41. 8. Петрук В. Філософський аспект сучасної освіти. <i>Українознавство</i>. 2012. № 4. С. 231–234. 9. Тригуб І. І. Сутність та функції соціології освіти.

	<p><i>Педагогічний процес: теорія та практика</i>. 2013. № 1. С. 176–183.</p> <p>10. Цикін В. О., Бріжата І. А. Філософський дискурс сучасної інноваційної освіти. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. 224 с.</p> <p>11. Бержанір А. Л. Філософсько-методологічні аспекти освіти як чинника суспільного розвитку. <i>Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»</i>. 2023. № 5(11). С. 383–392.</p> <p>12. Бержанір А. Л. Теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціології освіти. <i>Вісник науки та освіти. Серія «Соціологія»</i>. 2023. № 8(14). С. 1041–1050.</p> <p>13. Бержанір А. Л., Запорожець М. О. Теоретико-методологічні засади формування у здобувачів філософського осмислення освіти. <i>Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка»</i>. 2023. Вип. 10(24). С. 11–19.</p> <p>14. Olha Chyrva, Tetiana Yashchuk, Nataliia Pacheva, Anatolii Berzhanir, Inna Berzhanir Modeling of the Processes of Formation and Effective Use of Financial Resources at Higher Education Institutions. <i>TEM Journal</i>. 2020. Vol. 9. Issue 1. P. 286–291.</p> <p>Інформаційні ресурси http://www.eu-edu.org – Європейський освітній портал. http://www.osvita.org.ua – Освітній портал. www.nduv.gov.ua – Центральна наукова бібліотека імені В.І.Вернадського. https://lib.iitta.gov.ua/ – електронна бібліотека НАПН України. https://library.udpu.edu.ua/ – електронна бібліотека УДПУ імені Павла Тичини. https://dspace.udpu.edu.ua/ – інституційний репозитарій УДПУ імені Павла Тичини. Сайти з неформальної освіти: https://prometheus.org.ua/ - платформа Прометеус. https://www.ed-era.com/courses/ – студія онлайн-освіти EdEra. https://eduhub.in.ua – Освітній Хаб – EduHub.in.ua.</p>
Поточний контроль	Виконання завдань семінарських робіт, ІНДЗ, оцінювання самостійної роботи здобувачів.
Підсумковий контроль	залік

Розробник Анатолій БЕРЖАНІР